

De Federatie Froidure, een echte suikertante

Interview van Rik Verboven

NOCH DE FEDERATIE, NOCH HAAR STICHTER ZIJN GEKEND IN VLAANDEREN

Nochtans, vandaag de dag steunt de Federatie Froidure verenigingen in West-Vlaanderen, verschillende voorzieningen van Kiosk in Antwerpen en (sinds) onlangs Habbekrats in Gent. Elk jaar kunnen zowel residentiële als ambulante voorzieningen van Kiosk rekenen op financiële steun, hetzij om nieuwe toiletten of een nieuwe keuken te installeren, hetzij om kleerkasten aan te kopen of nieuwe ramen te plaatsen... Een kleine bijdrage om het leven van kinderen en begeleiders comfortabeler te maken. Dertig jaar geleden was dat anders. Reeds voor de tweede wereldoorlog was Abbé Froidure als onderpastoor uitsluitend actief in Brussel. Hij startte daar heel wat projecten voor kinderen en jongeren. Ook begon hij met Spullenhulp. En dat kennen we beter: een ophaaldienst van kleren, meubelen en allerhande spullen. Na zijn dood bleef de Federatie die Brusselse initiatieven verder steunen.

DE FEDERATIE FROIDURE : EEN GESCHENK UIT DE HEMEL, VOOR HOF TER HEIDE

Op einde van de jaren zeventig kruisten de wegen van Hof ter Heide en de Federatie Froidure mekaar. Hof ter Heide had toen grootste verbouwingsplannen. Slaapzalen en chambretten moesten verdwijnen. Individuele kamers waren immers een noodzaak om zowel jongens als meisjes na de lagere school verder in verticale leefgroepen te kunnen ontvangen. Daarenboven was een volledige vernieuwing van de technische installaties onontbeerlijk. Maar hoe moest dat alles gefinancierd worden? Dat was ook de zorg van Kanunnik Matthieu, want als directeur van Caritas Antwerpen was hij rechtstreeks betrokken bij het bestuur van verschillende kindertehuizen in het bisdom Antwerpen. Tezelfdertijd was de Federatie Froidure naarstig op zoek naar

een Vlaamse vleugel. Op advies van Kanunnik Matthieu kwam kolonel Libion, afgevaardigd bestuurder van de Federatie, op verkenning naar Hof ter Heide. Het was liefde op het eerste zicht. Aangedaan door de hartelijke ontvangst en onder de indruk van de organisatie en de sfeer schreef hij in zijn verslag: "De ogen van de kinderen stralen van geluk". Er ontstond een lichte band tussen Hof ter Heide en de Federatie. Geen mooier moment om een samenwerking tussen beide organisaties op gang te trekken. Als gebaar van goodwill financierde de Federatie meteen een nieuwe verwarmingsinstallatie. Daarenboven kregen de verbouwingsplannen concreet vorm. Het echtpaar Mathot was bereid borg te staan voor een noodzakelijke lening van 14.000.000 Bef en de Federatie engageerde zich om de lening mee af te betalen in de vorm van een jaarlijkse tussenkomst van 200.000 Bef. Dankzij dit vertrouwen konden de ingrijpende verbouwingswerken gerealiseerd worden.

EEN WAAIER VAN NIEUWE INITIATIEVEN

De plaatsing van minderjarigen in kindertehuizen stond in dezelfde periode sterk ter discussie. Enerzijds verweet men jeugdrechters en tehuizen een zeker paternalisme. Anderzijds geloofde men eerder in preventie en minder ingrijpende maatregelen. Sommigen wilden zelfs de instellingen volledig afbouwen en alle kansen geven aan ambulante vormen van hulpverlening (begeleid zelfstandig wonen, dagcentra, thuisbegeleiding...). Hof ter Heide was vast van plan het residentiële verder uit te bouwen, maar tezelfdertijd wilde Rik Verboven investeren in nieuwe vormen van hulpverlening. Joba, De Draaiboom, Hof ter Vliet en De Zwaantjes gingen zo van start. Het begin

van elk nieuw initiatief is een ware uitdaging maar is zeker niet vanzelfsprekend. De Vlaamse Gemeenschap subsidieerde wel – en subsidieert ons nog steeds goed – a rato van het aantal begeleidde minderjarigen en het tewerkgesteld personeel. Zij komt tussen voor de werking. Maar voor nieuwe initiatieven zijn we aangewezen op eigen middelen. Eens te meer snelde de Federatie steeds ter hulp met financiële steun. Zo werden Joba en De Draaiboom ondergebracht in een gebouw van de stad Antwerpen dat volledig werd aangepast dank zij vrijgemaakte fondsen van de Federatie.

DE GROTE FUSIE: HET SAMENWERKINGSVERBAND KIOSK

Gedurende de volgende jaren bleef het even stil. De verschillende voorzieningen konden hun interne werking versterken. Tot in 1994, toen minister De Meester in haar nieuw erkenning- en subsidiëring- besluit de voorzieningen aanzette tot samenwerking. De verschillende voorzieningen rond Hof ter Heide vormden samen met de groep rond De Twee Gezusters een samenwerkingsverband "Kiosk". Andere organisaties (De Kade, De Vuurtoren, Passerella, ...) entten zich later op deze sterke stam. De Federatie was opnieuw bereid deze initiatieven voluit financieel te steunen. Jaar op jaar neemt de Federatie op discrete wijze deel aan het leven van "Kiosk". Ze stelt een uitgebreid computerpark ter beschikking van de jongeren. Elk jaar is er een gezamenlijke uitstap naar één of ander pretpark of attractie. Elk jaar kunnen de kinderen rekenen op een kerstgeschenk en een vakantiebonus. Dit allemaal bovenop de financiële steun bij vernieuwings-, uitbreidingsprojecten en aanpassingswer-

EDITO

Beste Vrienden,

Dank U, beste lezers, dat U Infos Froidure blijft lezen en ons blijft steunen. Er staan twee belangrijke onderwerpen in dit nummer. Het eerste is een feestelijke en historische bijdrage over het begeleidingstehuis Hof ter Heide in Antwerpen dat 100 jaar bestaat. Het tweede onderwerp is meer ingewikkeld en druk besproken en gaat over de vraag of sommige ouders bekwaam zijn om zich met hun kinderen bezig te houden. Het toneelstuk dat de jongeren van Hof ter Heide opgevoerd hebben in de Arenbergschouwburg in Antwerpen op 2 en 3 mei l.l. heeft op de twee avonden een volle zaal gelokt. Het is moeilijk te zeggen wie zich het meest geamuseerd heeft de acteurs of de toeschouwers... Het was de gelegenheid om een heel groot aantal bewoners en opvoeders bij elkaar te brengen in een prachtige feeststemming. Ik nodig U ook uit om het tweede artikel te lezen onder de titel "Zijn ouders onbekwaam?" Het vraagteken is hier heel belangrijk... U zal inderdaad vaststellen dat, afgezien van de enorme communicatieproblemen met sommige ouders, er altijd en ondanks alle moeilijkheden toch de mogelijkheid blijft bestaan om naar hen te luisteren en met hen samen te werken vanuit hun situatie. De prachtige getuigenissen van Pivot en Courant d'Air spreken voor zich. Ik dank U nogmaals voor de belangstelling die U betoont voor de kansarme jongeren en voor het werk dat gepresteerd wordt in de voorzieningen die bij de Federatie Abbé Froidure aangesloten zijn.

Baron Paul van der Straten Waillet
Voorzitter

ken in de verschillende voorzieningen. Dankzij de Federatie hoeven we geen Vlaamse kermis of taartenslag te organiseren om extra geld in kas te krijgen. We kunnen ons volledig op onze missie concentreren: onze jongeren en hun gezinnen. Anderzijds kan men zeggen dat vandaag Kiosk met zijn verschillende verenigingen een sterke pijler van de Federatie Froidure is.

HONDERD JAAR HOF TER HEIDE

Op initiatief van de dekenij van Onze Lieve Vrouw van Antwerpen openden De Dochters der Liefde in 1908, dus 100 jaar geleden, een jongensweeshuis in Hoboken. Op 1 mei arriveerden de eerste wezen. Het weeshuis in de Steynstraat was voor de Hobokenaren lange tijd een begrip. Het gebouw, omringd door een hoge muur herbergde tientallen jaren een 100-tal jongeren. Vanaf de jaren 60 verdwenen stilaan de wezen. Jeugdrechters plaatsten meer en meer kinderen, zowel meisjes als jon-

gens in het tehuis. Het caritatieve jongensweeshuis werd een gemengde instelling gesubsidieerd door het Ministerie van Justitie. Reglementeringen allerhande namen toe en de administratie werd alsmatig ingewikkelder. De zusters maakten geleidelijk plaats voor leken. In 1974 werd vzw Hof ter Heide opgericht. Vele dingen waren al veranderd toen drie jaar later Rik Verboven de leiding van het tehuis overnam. "Ik vond er een instelling, bestuurd en geleid met een hart voor de kinderen en met een groot engagement. Maar er was veel werk aan de winkel. Het opbouw was niet aangepast aan de veiligheidsvoorschriften en de pedagogische behoeften. Met weinig middelen begonnen we aan een mooi project." Nu, na dertig jaar, heeft Rik Verboven, ondertussen opgevolgd door Geert Stoop, en zijn ploeg een waardige organisatie uitgebouwd.

100 JAAR, DAT MOET GEVIERD WORDEN

Om deze verjaardag te vieren wilde Hof ter Heide scoren. Reeds lang droomde Geert Stoop van een theaterstuk, gespeeld door jongeren en medewerkers. De honderdste verjaardag was een ideale gelegenheid. Een droom werd realiteit. Met financiële steun van enkele sponsors heeft de ploeg van Hof ter Heide haar eigen stuk gebracht. Lydia Verbeeck schreef het scenario. Jos en Katleen Geens deden de regie en Hof ter Heide presenteerde op 2 en 3 mei "Doos" in Arenbergschouwburg van Antwerpen. Gedurende een uur zongen en dansten een twintigtal kinderen samen met hun begeleiders op de grote scène. Een onvergetelijk moment voor allen. Voor sommigen een gelegenheid om hun verborgen talenten te tonen.

LDO - Vrij vertaald door RV

Zijn ouders onbekwaam?

Of sommige ouders onbekwaam zijn om zich met hun kinderen bezig te houden is een vraag die dikwijls terugkomt binnen de Federatie Froidure. Wij hebben een rondetafelgesprek georganiseerd tussen twee voorzieningen van de Federatie om dit soms controversieel thema uit te diepen.

De bekwaamheid van ouders wiens kinderen in een voorziening geplaatst zijn, is vaak het onderwerp van talrijke discussies. Voor sommige verantwoordelijken van voorzieningen zijn ouders in moeilijkheden, onwaardige ouders. Zij zijn ongeletterd, zij hebben zelfmoordplannen, zij zijn drankverslaafd, werkloos, gewelddadig, drugsverslaafd... Alle denigrerende adjectieven worden hun toegekend en daarom zijn zij niet in staat om zich met hun kinderen bezig te houden. Moet men dan nog met hen samenwerken? Moet men hen nog betrekken bij de opvoeding van hun kinderen? Moet men hun de kinderen toevertrouwen als hun situatie wat verbetert, terwijl men goed weet, zeggen deze verantwoordelijken, dat de kans groot is dat de jongere vlug terugkomt naar de voorziening.

VAN DE VOORZIENING ALS REDDENDE ENGEL NAAR DE VOORZIENING ALS PARTNER

Die visie over onwaardige en bijgevolg onbekwame ouders werd grondig in vraaggesteld in het kader van het armoederapport dat meer dan tien jaar geleden door de Koning Boudewijnstichting opgesteld werd in samenwerking met organisaties die actief zijn op dat gebied o.a. Pivot. Men dacht 40 jaar geleden dat sommige kinderen moesten gered worden. Daarom moest men hen uit hun milieu weghalen dat als slecht en ongeschikt beschouwd werd. De maatschappij richtte haar "blik van haat" op deze kansarmen, volgens de formule van Nietzsche. De voorziening, het tehuis, het weeshuis kwamen dan het slechte thuismilieu vervangen. Van zodra er een zichtbare armoede is zegt men al te gemakkelijk dat de ouders onbekwaam zijn. In de loop der jaren ging men zelfs verder. Men plaatste de kinderen in een beter milieu, in onthaalgezinnen. Dat is een wereld die sociaal heel ver verwijderd is van hun oorspronkelijke omgeving. Op die manier snijdt men de kinderen af van hun wortels en verarmt men de gezinnen zelf. Stilaan is deze enigszins radicale benadering geëvolueerd. De tendens is nu om samen te werken met hun milieu en zo een betere integratie in het maatschappelijk leven te bewerkstelligen. Een twintigtal jaar geleden werden kinderen in een voorziening geplaatst met het vooruitzicht om hen nadien terug te integreren in hun eigen milieu. Vandaag heeft die manier van werken geleid tot de overtuiging dat men een band moet creëren tussen de ouders, het kind en de voorziening. Maar de afkeurende kijk van de maatschappij op deze ouders is voor hen een enorme handicap. Sommige voorzieningen, zoals Pivot in Etterbeek en Courant d'Air in Luik, willen als tussenpersoon optreden voor de gezinnen. "Wij gaan naar de mensen toe die kansen in het leven gemist hebben, zegt Henri Clark, directeur van Pivot. Heel dikwijls werden zij opzijgezet en bekijkt men hen als onbekwaam. Wij trachten te kijken naar wat ze wel kunnen en niet naar wat ze niet kunnen. Maar wij willen hen niet bekijken met die meelijwekkende blik. Wel willen wij zien waar hun falen ligt! Wij willen

die mensen die vaak uitgestoten zijn, aanmoedigen om in te zien dat zij in staat zijn er zelf iets aan te doen. De maatschappij legt hun programma's op om er uit te geraken maar soms blokkeren die de zaken. Zij is niet altijd bereid om te luisteren naar sommige vragen. "Zo is er een moeder die al drie jaar probeert haar kind op te voeden in tamelijk moeilijke omstandigheden. Zij vraagt hulp aan de jeugdrechtsbank met het doel om haar zoon terug in huis te nemen eens de problemen opgelost zijn. Gedurende zes maanden gaat zij naar een psychologe die haar het belang uitlegt van sommige opvoedkundige gebaren. In afwachting wordt het kind geplaatst en wordt er een handelingsplan opgesteld tussen haar, haar kind, de voorziening en Pivot. De "resultaten" kwamen niet vlug genoeg en een nieuwe dreiging doemde op: een opvanggezin! Maar dat vroeg de moeder niet en alle inspanningen op lange termijn werden opnieuw in vraaggesteld.

EEN DRIEHOEKVERHOUDING

Volgens Dominique Knott, directeur van Courant d'Air, is het belangrijkste naar de mensen toe te gaan. Dat vraagt tijd om hen te leren kennen, naar hen te luisteren, hun problemen die niet altijd met kansarmoede te maken hebben zowel als hun mogelijkheden te begrijpen. Elke ouder wil het beste voor zijn kind. Ik geloof niet dat er ouders bestaan die niet bekwaam zijn om hun kind op te voeden." Zowel in Brussel als in Luik bouwen Pivot en Courant d'Air een systeem uit met drie actoren en gaan zij binnen in het milieu samen met het kind, zijn ouders en de sociale voorzieningen. "Wij nemen de tijd om te luisteren naar wat zij ergens anders niet altijd kunnen zeggen. Wij zetten die bedenking op papier omdat in het debat de stem van de gezinnen zou gehoord worden en ermee rekening zou gehouden worden. Een uitspraak die men daar vaak hoort en niet in andere milieus is de volgende: wij zouden graag hebben dat onze kinderen een beter leven hebben dan het onze en dat ze een ander beroep hebben. Het is een milieu dat heel erg lijdt onder de hatelijke blik van de maatschappij, gaat Henri Clark verder, die blik die ondragelijk is voor hen en die hen in de grond boort. Het is duidelijk dat sommige ouders nood hebben aan de steun van homes op bepaalde momenten. En het is vaak moeilijk om uit te maken tijdens de ontwikkeling van een kind welk deel voor het home en welk deel voor de ouders is. Maar als er geen samenwerking is tussen die twee gaat alle energie van

de ouders zich toespitsen op het feit hun eer terug te winnen, het is te zeggen erkend worden als vader of moeder. Als er een echte samenwerking is kan men de echte problemen aanpakken en ze oplossen." De resultaten zijn natuurlijk niet gemakkelijk te meten. Maar op termijn spreekt men altijd over verschillende jaren, soms over verschillende generaties. Dan bepalen de kinderen hun eigen leven meer zelfstandig en meer actief dan hun ouders zonder hun eigen wortels te verloochemen. Nochtans, zelfs al kan men soms het home als partner van het gezin beschouwen, één zaak is zeker: zelfs met alle goede wil van de wereld kan het home nooit - gelukkig maar - een vader of moeder vervangen.

COURANT D'AIR EN PIVOT, DEZELFDE FILOSOFIE

Courant d'Air wordt soms, historisch gezien, beschouwd als erfgenaam van Pivot. Inderdaad, een zelfde filosofie, gelijkaardige doelstellingen en eenzelfde visie brengen deze twee voorzieningen samen. Zij strijden tegen de uitsluiting van kansarme gezinnen door hen te laten ontdekken al wat ze nog aan positieve krachten in zich hebben maar die bedolven blijven onder de meelijwekkende blik van de maatschappij. Daartoe organiseren wij creatieve workshops om hun zelfvertrouwen te versterken. Het is geen echte sociale dienst maar eerder een ontmoetingsplaats voor gezinnen die zich op een waardige manier willen herpakken. Beide voorzieningen trachten de ouders en de kinderen te helpen om hun zicht op hun eigen situatie te veranderen en om het positieve te zien in de dingen. "Samen proberen wij voor hen de middelen ter beschikking te stellen om de ideeën tot concrete projecten om te vormen. Sommige mensen hebben zo vaak mislukking gekend dat we workshops of projecten opgestart hebben om hun terug het gevoel van te lukken te doen ervaren. Zo hebben wij alfabetiseringsklassen, een huiswerkschool, een tijdschrift maken..." Dat zijn allemaal activiteiten om het zelfvertrouwen te versterken en om zin te geven aan het leven van de mensen, jong of minder jong, die eraan deelnemen. Deze voorzieningen willen vooral ouders en kinderen op weg helpen om hun leven opnieuw op te bouwen, hetzij persoonlijk of in groepsprojecten. De gezinnen die naar deze ontmoetingsplaatsen komen kunnen er zichzelf terugvinden, zij hebben er een plaats om bij elkaar te komen, zij ontmoeten er andere organisaties van de wijk, zij organiseren er feesten. Kortom zij voelen er zich thuis en worden meer en meer actief voor zichzelf en met andere groepen van de wijk.

LDO

INFOS FROIDURE

voorzitter :

Baron Paul van der Straten Waillet

afgevaardigd bestuurder :

Jacques Sonnevile

hoofdredacteur :

Yves Rigo

redacteur :

Laure d'Oultremont

vertaling :

Bert Weekers / Rik Verboven

lay-out :

Anne de Wolf / Mircea Stefan

redactie / administratie / publiciteit:

PARMENTIERLAAN 19 BUS 4
1150 BRUSSEL

TEL (02) 771 08 10

FAX (02) 771 22 02

e-mail: froidure@skynet.be

Website: www.froidure.be

210-0398955-46

F.A.F. KLEINE DENNEN

Dit nummer wordt u gratis aangeboden.

Wij rekenen op uw vrijgevigheid om onze actie te steunen.

Fiscaal attest voor giften vanaf 30 €.

Als lid van de Vereniging voor Ethiek in de Fondsenwerving, verzekeren wij u transparante rekeningen en toegang tot informatie

IN MEMORIAM: Kolonel SBH b.d. Moreau

Kolonel,

In naam van de 500 jongeren uit de voorzieningen aangesloten bij de Federatie Abbé Froidure wil ik U bedanken. Gedurende 15 jaar, van 1986 tot 2001, is U afgevaardigd bestuurder geweest van de Federatie Froidure en heeft U er een prachtige herinnering nagelaten. Wij blijven U herinneren als een bescheiden, edelmoedig, actief en diep menselijk man. Als goede militaire organisator heeft U grote veranderingen teweeggebracht om de Federatie te moderniseren. U heeft toen de informatica binnengebracht. U heeft de verhuis van de Amerikaansstraat naar het Parmentierpark georganiseerd. U was de draaischijf van de feesten die georganiseerd werden ter gelegenheid van de 100ste verjaardag van de geboorte van de Abbé. Wie herinnert zich niet die treinreis naar Disneyland Parijs met 300 jongeren! U nam ook het initiatief voor de jaarlijkse uitstap die de Federatie organiseert tot groot plezier van de kinderen naar Paradisio, Walibi, Aywaille, De Efteling enz... Deze enkele herinneringen getuigen van uw organisatietalent en uw inzet voor de kansarme jeugd. Bedankt voor al dat werk, Kolonel, en de Federatie Abbé Froidure zal U zeker blijven gedenken.